

References

1. Andreyko O.I. (2013). The Performing culture of violinist: theory and methodology of formation. Lviv: Halyska vydavnycha spilka [in Ukrainian].
2. Zhayvoronok N.B. (2006). Musical rendition as a phenomenon of musical culture. Extended abstract of candidate's thesis. Kyiv: National university of culture and art [in Ukrainian].
3. Zinska T.V. (2011). Music performing art in a socio-cultural environment of Ukraine within the time period: end of the 20th-beginning of the 21st centuries. Extended abstract of candidate's thesis. Kyiv: National Academy of Senior Specialists of Culture and Art [in Ukrainian].
4. Katrych O.T. (2000). Individual style of the musician-performer (theoretical and aesthetic aspects). Extended abstract of candidate's thesis. Kyiv : P. I. Tchaikovsky National Musician Academy of Ukraine [in Ukrainian].
5. Kononova M.V. (2009). Ideal and reference in the system of categories of music and performing arts. Extended abstract of candidate's thesis. Kyiv : P. I. Tchaikovsky National Musician Academy of Ukraine [in Ukrainian].
6. Markova E. (2002). The Questions of Musical rendition's theory. Odessa [in Ukrainian].
7. Mykhalyuk A.M. (2014). Formation of future music teachers' performing culture by means of Ukrainian piano art. Extended abstract of candidate's thesis. Kyiv: National pedagogical university named after M.P. Drahomanov [in Ukrainian].
8. Moskalenko V.H. The creative aspect of musical interpretation. Kyiv : P. I. Tchaikovsky National Musician Academy of Ukraine [in Ukrainian].

УДК 7.038.6(4/.8):008

Залевська Олена Юріївна
старший викладач кафедри дизайну
Дніпропетровського факультету
менеджменту і бізнесу
Київського університету культури
abricos@inbox.ru

ГРАФІЧНИЙ ДИЗАЙН ЯК ЗАСІБ ХУДОЖНЬО-КОМУНІКАТИВНОЇ СИСТЕМИ

У статті досліджені особливості графічного дизайну як засобу художньо-комунікативної системи. Автор систематизує поняття "графічного дизайну" в науковій літературі. Охарактеризовано зв'язок графічного дизайну з образотворчою діяльністю та визначено естетичний вплив мистецтва на створення графічного об'єкта. Визначена специфіка візуалізації графічних об'єктів як засіб передачі повідомлення та комунікації з глядачем. Висвітлені особливості графічного дизайну як семиотичної (знакової) системи та естетичного засобу.

Ключові слова: графічний дизайн, мистецтво, естетичний, комунікативний, художній, семиотика, візуальний.

Залевская Елена Юрьевна, старший преподаватель кафедры дизайна Днепропетровского факультета менеджмента и бизнеса Киевского университета культуры

Графический дизайн как средство художественно-коммуникативной системы

В статье исследованы особенности графического дизайна как средства художественно-коммуникативной системы. Автор систематизирует понятие "графического дизайна" в научной литературе. Охарактеризована связь графического дизайна с изобразительной деятельностью и определено эстетическое влияние искусства на создание графического объекта. Определена специфика визуализации графических объектов как средства передачи сообщения и коммуникации со зрителем. Освещены особенности графического дизайна как семиотической (знаковой) системы и эстетического средства.

Ключевые слова: графический дизайн, искусство, эстетический, коммуникативный, художественный, семиотика, визуальный.

Zalevskaya Elena, Senior Lecturer Dnipropetrovsk Department of Design and Business Management Faculty Kiev University of Culture

Graphic design as means of artistic-communicative system

Graphic design is one of the leading places in the modern world science and technology and information technology. Graphic Design Tools are posters, books, labels, commercial products, newspapers, billboards, posters, etc. throughout the surrounding people. The author talks about that in terms of graphic design. Today it has become a determining factor in shaping the visual communication with society. Also, the authors reviewed the scientific literature, numerous studies the concept of "Graphic Design" and its features. The features of the visual language of graphic design as a mean of artistic and communicative system, investigated the specific design as a formative factor in

the modern system of synthesis of arts and design features of Ukraine in the global context of art and design culture. We study the relationship of visual form and function in the artistic design of the structure of the city and features infographic as means of visual communication.

The author notes the relevance of the study graphic design as means of artistic and communicative system, determined by the need of finding ways to create graphics that would combines the artistry, aesthetics and meet the conditions of communication.

The study aims to identify artistic and communicative features of graphic design. In order to study the author considered the term "graphic design". The concept consists of two components, "schedule" and "design" that define his artistic and communicative orientation.

The author characterized art graphic design art and design as a creative activity to create graphic objects or products must meet the communicative purpose. This definition corresponds to the understanding of the author of graphic design as art and communication systems.

Modern design is known for its communicative orientation, and its main task – visualization of information. Graphic design is the most dynamic means of visual arts, designed for mass communication.

Graphic design as an art realizes aesthetic and communicative function. As the object of aesthetic content, graphic design work must meet sensitive, emotional and artistic needs of the audience. In this regard, graphic design is closely associated with the categories of artistic taste and aesthetics. As a communicative tool of graphic design work aimed at achieving a particular purpose communication. In modern conditions of world powers, which are characterized by rapid formation of economic, political and social relations, this goal includes commercial, propaganda, social and other propaganda or influence on the minds of the audience.

By law reveals that being a work of art, the object contains graphic design created image, which is characterized by subjective aspect of the worldview of the author. That is, by design work in creating a graphic object refers to the use of artistic means, colors, size and shape models, and together songs that fit his style and mentality. This style reflects the artistic preferences of the designer. However, the designer called artistic values achieved artistic and aesthetic goals of the finished product, so the main task of the designer to find ways to solve these problems, which would enable them to create a graphic that probudzhuvatyme association nashtovhuvatyme viewer to think so. Graphic design is closely correlated with the fine arts, borrowing its genres and specific features.

The process of graphic design is perceived as creating a holistic artistic and aesthetic object by means of technical modeling, which requires the designer technical knowledge and artistic taste. Any graphic – a reflection of the author's worldview reception. Aesthetization artistic message creates a visual field of the composition of the emotional and psychological content. Artistic features graphic design revealed through the prism of the author's self-actualization. Creative self-expression is a component of artistic activity that brings art to graphic design art.

In the simulation graphics are created visual system of signs, text, songs that are perceived as coherent visual object. In the specific communication graphic design communication design feature points on such as agility and variability. Graphic design varies according to the needs of society, so it does not exist as a single subject, but as a multiplicity of variations, one dynamic object or to create new graphics products in response to the needs of society.

Graphic design means transforms information into a visual art modeling semiotic system, are visual signals, which should have a clear theme and focus, which would exclude the probability of an incorrect interpretation of the author's intention. Quite accurately it is interpreted graphic design as the unique art that combines graphic and design (project) activities. As means of artistic communication, creating graphics involve the creation of knowledge ownership composition, color etc. In addition, as an art object design must have an aesthetic value.

The inside of the creation of graphics as means of artistic and communicative system is understanding the visual language as a semiotic system. An important form of visualization are the icons and symbols associated with well-known society of the past and present, prochyuvanymy citations and cultural background, as any character can have many interpretations. The author argues that as artistic and communicative graphic design system defined cultural features. The same sign graphics may not be unreasonable in the culture for which it is alien.

Art and communication features disclosed in graphic design and aesthetic landmark impact on the viewer. An important factor in achieving this goal is to create a graphic expression object. It is possible using artistic means of design, such as contrast, color accentuation, composite solutions, styling and others. Graphics imagery allows the author to create an artistic metaphor means of sign language.

The author notes that in the era of information and technologizing Society, graphic design combines the visual language of information transmission in conjunction with the sensual conviction. Graphic design as an art object associated with fine work, the task of which create intense emotional object that will have an impact on the consciousness of the viewer; as a means of communication graphic must clearly, consistently and unambiguously communicative message transfer through the use of visual signs.

As means of communication, which is characterized semiotic system of signs, graphic design they continually transformed, creating graphics as determined by the requirements of social life. Speaking carrier of visual information, a graphic must meet the requirements of modern society way of thinking, and the images, which is served by the author, and should easily be known audience.

Specificity of graphic design as a means of artistic and communicative system is to use design and design activities for creating graphics, this is different from a purely graphic design and graphic communication-information activities.

Prospects for further study graphic design as means of artistic and communicative detection system are based on a combination of art and specific communicative expression in graphic design in the design of commercial advertising.

Key words: graphic design, fine arts, the aesthetic impact, communicative, artistic, semiotics, visual, graphics, systematization, communication tools, design features, research, synthesis of arts, art and design culture, visual form artistic modeling (design), visualization of information, work in graphic design, artistic means of color, size, shape models, composition, style, mentality, genre, specific features, creative self-expression, creating a visual system of signs, text, songs that are perceived as coherent visual object.

Графічний дизайн займає одне з провідних місць в сучасному світі науково-технічних досягнень та інформаційних технологій. Засоби графічного дизайну – плакати, книги, етикетки комерційних виробів, газети, білборди, постери тощо всюди оточують людей. Можна говорити про те, що графічний дизайн в умовах сьогодення став визначальним чинником формування візуального спілкування з соціумом. В науковій літературі існують численні дослідження поняття "графічного дизайну" та його особливостей: О. Гладун [4], А. М. Король [8], М. Я. Куленко [9], С. І. Серов [11; 12] та ін.

Особливості візуальної мови графічного дизайну як засобу художньо-комунікативної системи досліджені в наступних роботах: О. Гладун досліджує специфіку дизайну як формотворчий чинник у сучасній системі синтезу мистецтв [5], В. Даниленко досліджує особливості дизайну України у світовому контексті художньо-проектної культури [1], Т. А. Корнієнко досліджує взаємозв'язок візуальної форми та функцій в художній структурі дизайну міста [7], О. В. Швед досліджує особливості інфографіки як засобу візуальної комунікації [13] та ін.

Актуальність дослідження графічного дизайну як засобу художньо-комунікативної системи зумовлена потребою пошуку таких способів створення графічних об'єктів, які б поєднували в собі художність, естетичність та відповідали умовам комунікації.

Метою дослідження є виявлення художньо-комунікативних особливостей графічного дизайну. В цілях дослідження розглянемо поняття "графічного дизайну". Поняття складається двох компонентів "графіка" та "дизайн", які визначають його художню та комунікативну спрямованість. М. Я. Куленко визначає графіку як вид образотворчого мистецтва, якому властиве використання однотонного зображення, як правило олівцем, пензлем та ін. [9, 224]. В "Ілюстрованому словнику-довіднику" під редакцією Г. Б. Мінервіна та ін. дизайн тлумачиться як сфера творчості, яка передбачає художнє моделювання (конструювання) [2, 45].

Отже, узагальнюючи наведені визначення, мистецтво графічного дизайну можна охарактеризувати як художньо-конструкторську творчу діяльність з метою створення графічних об'єктів або виробів, які повинні відповідати комунікативній меті. Це визначення відповідає нашому розумінню графічного дизайну як художньої та комунікативної системи.

Сучасний дизайн відомий своєю комунікативною спрямованістю, а основна його задача – візуалізація інформації. Згідно з В. Даниленком [1], графічний дизайн є найбільш динамічним засобом візуального мистецтва, призначеним для масової комунікації. Т. Єжижанська зазначає, що "трансформація інформації у чіткі та зрозумілі послання є базовою функцією комунікативного спрямування дизайну – технічної науки та образотворчого мистецтва донесення до людини доступними візуальними засобами інформації будь-якого характеру" [6, 31].

Графічний дизайн як вид мистецтва реалізує естетичні та комунікативні функції. Як об'єкт естетичного змісту, витвір графічного дизайну повинен задовольняти сенситивні, емоційні та художні потребами глядача. В цьому відношенні графічний дизайн тісно пов'язаний з категоріями художнього смаку та естетики. Як комунікативний засіб, витвір графічного дизайну спрямований на досягнення певної мети комунікації. В сучасних умовах розвитку світових держав, які характеризуються стрімким формуванням економічних, політичних та соціальних відносин, ця мета включає комерційну, агітаційну, соціальну та інші види пропаганди або впливу на свідомість глядача.

Будучи художнім витвором, об'єкт графічного дизайну містить створений образ, якому властива суб'єктивна сторона світосприйняття автора. Автор в процесі створення графічного об'єкту звертається до використання художніх засобів, кольорової гами, розміру та форми моделей, і в сукупності композиції, які відповідають його стилю та ментальності. Цей стиль відображає художні вподобання дизайнера. Разом з тим, художні цінності автора покликані досягти художньо-естетичної мети готового виробу, а тому основна задача дизайнера віднайти такі шляхи вирішення проблеми, які б дали змогу створити графічний об'єкт, який пробуджуватиме асоціації, наштовхуватиме глядача на роздуми тощо. Як зауважує О. Северіна [10], графічний дизайн тісно корелює з образотворчим мистецтвом, запозичуючи його жанри та специфічні риси.

Процес графічного дизайну сприймається як створення цілісного художньо-естетичного об'єкту засобами технічного моделювання, а це вимагає від дизайнера технічних знань та художнього смаку. Будь-який графічний об'єкт – це відображення рецепції світогляду автора. Е. Гіденс зауважує, що "Естетичний ефект візуальної репрезентації пов'язаний зі становленням форм художнього бачення, які актуалі-

зують полімодальність і парадоксальність сприйняття" [3]. Естетизація художнього повідомлення формує візуальне поле композиції із емоційним і психологічним змістом. Художні особливості графічного дизайну розкриваються крізь призму творчої самореалізації автора. Творче самовиявлення – це складова художньої діяльності, що наближує графічний дизайн до художнього мистецтва.

В процесі моделювання графічних об'єктів відбувається створення візуальної системи знаків, тексту, композиції, які сприймаються як цілісний візуальний об'єкт. На специфіку зв'язку графічного дизайну з комунікацією вказує така особливість дизайну як динамічність та змінність. Графічний дизайн змінюється відповідно до потреб соціуму, тому він існує не як одиничне повідомлення, а як множинність варіацій, одного об'єкту або динаміка створення нових графічних продуктів у відповідь на сучасні потреби суспільства.

С. І. Серов з цього приводу зауважує, що графічний дизайн трансформує інформацію засобами художнього моделювання у візуальну семіотичну систему, тобто у візуальні сигнали, які повинні мати чітку тематику і спрямованість, яка б виключала вірогідність невірного трактування задуму автора [11]. Досить точно інтерпретує графічний дизайн О. Гладун, називаючи його унікальним мистецтвом, яке поєднує в собі образотворчу та конструкторську (проектну) діяльність [4]. Як засіб художньої комунікації, створення графічного об'єкту передбачає володіння знаннями зі створення композиції, кольорової системи тощо. Крім цього, як художній об'єкт дизайн повинен мати естетичну цінність.

В основі створення графічного об'єкту як засобу художньо-комунікативної системи лежить осмислення візуальної мови як семіотичної системи. Важливою формою візуалізації виступають піктограми та символи, які асоціюються з відомими соціуму подіями минулого і сьогодення, прочитуваними цитатами та культурним досвідом, адже будь-який символ може мати багато інтерпретацій. Щодо створення візуальної мови за допомогою використання піктограм

Т. А. Корнієнко зазначає, що "піктограми як універсальний засіб міжмовної комунікації використовувалися часто в декоративних цілях, як своєрідна графічна мова подачі інформації" [7, 44]. Саме тому, можна говорити, що як художньо-комунікативна система графічний дизайн визначається культурними особливостями. Один і той же знак графічного об'єкту може не мати жодного змісту в культурі, для якої він є чужорідним. С. І. Серов зазначає, що "будь-яка культура – це система символів, знаків, і як така вона не має жодного сенсу для того, хто її не розуміє" [12].

Художньо-комунікативні особливості графічного дизайну розкриваються в естетичному та знаковому впливі на глядача. Важливим фактором досягнення поставленої мети є створення графічної виразності об'єкту. Це можливо при використанні художніх засобів проектування, таких як контраст, кольорова акцентуація, композиційні рішення, стилізація та ін. Образність графічного об'єкту дозволяє авторові створити художню метафору засобами знакової мови.

Наприклад, плакат з колекції Міжнародного трієнале "4-й блок" містить чітко визначену екологічну спрямованість. Автор плакату ставить за мету підвищити увагу глядачів до екологічних проблем суспільства, сприяти формуванню їх екологічної свідомості та мислення. Відповідно, цей плакат має власну комунікативну спрямованість [10, 180-181]. Для досягнення поставленої мети, автор використовує універсальну екосистему знаків, запозичених з образів природи. Синтезуючи в собі екосеміотику та художнє оформлення плакату, автор створює художньо-комунікативний графічний об'єкт.

Підсумовуючи вищевикладене, можна зазначити, що в епоху інформатизації та технологізації суспільства, графічний дизайн поєднує в собі візуальну мову передачі інформації у сукупності з чуттєвою переконливістю. Графічний дизайн як художній об'єкт пов'язаний з образотворчою діяльністю, задача якої створити емоційно-насичений об'єкт, який буде мати вплив на свідомість глядач; як засіб комунікації графічний об'єкт повинен чітко, послідовно та однозначно передавати комунікативне повідомлення за рахунок використання візуальних знаків.

Як засіб комунікації, якому властива семіотична система знаків, графічний дизайн постійно трансформується, оскільки створення графічних об'єктів визначається вимогами суспільного життя. Виступаючи носієм візуальної інформації, графічний об'єкт повинен відповідати вимогам сучасного типу мислення соціуму, а образи, якими послуговується автор, повинні легко прочитуватись та бути відомими глядачу.

Специфіка графічного дизайну як засобу художньо-комунікативної системи полягає у використанні проектування та конструкторської діяльності для створення графічних об'єктів, в цьому полягає відмінність графічного дизайну від суто образотворчої та комунікативно-інформаційної діяльності.

Перспективою подальшого дослідження графічного дизайну як засобу художньо-комунікативної системи є виявлення основ поєднання художньої специфіки та комунікативного вираження в графічному проектуванні дизайну в комерційній рекламі.

Література

1. Даниленко В. Дизайн України у світовому контексті художньо-проектної культури / В. Даниленко. – Харків: ХДАДМ – "Колорит", 2005. – 243 с.
2. Дизайн. Иллюстрированный словарь-справочник / Г. Б. Минервин, В. Т. Шимко, А. В. Ефимов и др.: Под общей редакцией Г. Б. Минервина и В. Т. Шимко. – М.: Архитектура-С, 2004. – 288 с.
3. Гіденс Е. Нестримний світ: як глобалізація перетворює наше життя/ Ентоні Гіденс. – К.: Альтерпрес, 2004. – 104 с.
4. Гладун О. Глобалізаційний і національний вектори розвитку графічного дизайну України / Ольга Гладун // Українське мистецтвознавство: матеріали, дослідження, рецензії: Зб. наук. пр. – К.: ІМФЕ ім. М. Т. Рильського НАН України, 2007. – Вип. 7. – С. 45-49.
5. Гладун О. Дизайн як формотворчий чинник у сучасній системі синтезу мистецтв / О. Гладун // Вісник ХДАДМ. – Харків, 2007. – № 4. – С. 3-13.
6. Єжижанська Т. Візуальна комунікація / Тетяна Єжижанська // Інформація, комунікація, суспільство: матеріали I Міжнародної наукової конференції ІКС-2012, 25-28 квітня, 2012 року, Львів / Національний університет "Львівська політехніка", Кафедра соціальних комунікацій та інформаційної діяльності, Кафедра інформаційних систем та мереж. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2012. – С. 30-31.
7. Корнієнко Т. А. Взаємозв'язок форми і функцій в композиційно-просторовій структурі дизайну міста: теоретико-методологічний контекст / Т. А. Корнієнко // Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії. – 2013. – Вип. 53. – С. 35-50.
8. Король А. М. Теоретичні аспекти поняття "графічний дизайн" / А. М. Король. // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Педагогічні науки. – 2013. – Вип. 108.1. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/VchdpuP_2013_1_108_21.pdf
9. Куленко М. Я. Основи графічного дизайну: підручник / Михайло Куленко. – К.: Кондор, 2006. – 492 с.
10. Северіна О. Екологічний плакат у системі візуальної комунікації / О. Северіна // Мистецтвознавство України. – 2014. – Вип. 14. – С. 179-182.
11. Серов С. И. Графика современного знака / С. И. Серов. – М.: Линия График, 2005. – 408 с.
12. Серов С. И. Стил в графическом дизайне. 60–80-е годы / Серов С. И. – М.: ВНИИТЭ, 1991. – 116 с.
13. Швед О. В. Инфографика как средство визуальной коммуникации [Електронний ресурс] / О. В. Швед. – Режим доступа: <http://scaspee.com/6/post/2013/10/infographics-as-means-of-visual-communication-shved-o-v.html#>

References

1. Danylenko, V. (2005). Design of Ukraine in the world context of artistic-project culture. Kharkiv: KhDADM – "Koloryt" [in Ukrainian].
2. Minervin, G. B. (Eds). (2004). Design. Illustrated reference-book. M.: Architecture-C [in Russian].
3. Gidens, E. (2004) Runaway world: how globalization is reshaping our lives. K.: Alterpress [in English].
4. Gladun, O. (2007). Global and national vectors of the graphic design development in Ukraine. The Ukrainian art studies. K.: IASFE named after M. T. Rylskiy of NAS of Ukraine, 7, 45-49 [in Ukrainian].
5. Gladun, O. (2007). Design as a form making factor in the contemporary system of the synthesis of arts. Visnyk of KhDADM. Kharkiv, 4, 3-13 [in Ukrainian].
6. Ezhizhans'ka, T. (2012). Visual communication. Information, communication, society: materials of I International scientific conference ICC-2012. Lviv: Publishing-house of Lviv Polytechnic [in Ukrainian].
7. Kornienko, T. A. (2013). The interrelation of the form and function in the compositional-spatial structure of the city design. Humanitarian visnyk of Zaporizhia State Engineering Academy, 53, 35-50 [in Ukrainian].
8. Korol, A. M. (2013). The theoretical aspects of the notion "graphic design". Visnyk of Chernigiv National Pedagogical University. Pedagogical sciences, 108.1. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/j-pdf/VchdpuP_2013_1_108_21.pdf [in Ukrainian].
9. Kulenko, M. Ya. (2006). The bases of graphic design. K.: Kondor [in Ukrainian].
10. Severina, O. (2014). The ecological poster in the system of visual communication. Art studies, 14, 179-182 [in Ukrainian].
11. Serov, S. I. (2005). The graphics of modern sign. M.: "Liniya Graphic" [in Russian].
12. Serov, S. I. (1991). The style in graphic design: 60s-80s. M.: VNIITE [in Russian].
13. Shved O. V. Infographics as a means of visual communication. Retrieved from <http://scaspee.com/6/post/2013/10/infographics-as-means-of-visual-communication-shved-o-v.html#> [in Russian].